

**LYSEKILS
KOMMUN**

Strategi

Program

Plan

Policy

>>Riktlinjer

Regler

Lysekils kommuns

Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2024-03-20, § 42
För revidering ansvarar:	Kommunstyrelseförvaltningen
Dokumentet gäller för:	Alla nämnder och förvaltningar
Dokumentet gäller till och med:	2027-12-31
Dokumentansvarig:	Avdelningen kontaktcenter och kommunikation
Dnr:	LKS 2024-000090

Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst

Innehåll

Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst.....	3
Sammanfattning.....	3
Ansökan om tillstånd.....	4
Överklagan av ett beslut.....	5
Återkallelse.....	5
Giltighetstid.....	5
Antal resor och avstånd.....	5
Beställning/avbokning av resa.....	6
Ledsagare eller medresenär.....	6
Hjälpmedel.....	6
Service vid resa.....	6
Bagage.....	7
Hund/husdjur.....	7
Riksfärdtjänst.....	7
Ansökan om tillstånd.....	8
Ändamålet.....	8
Överklagan av ett beslut.....	8
Ledsagare eller medresenär.....	9
Resebeställning/avbokning.....	9
Service vid resa.....	9
Bagage.....	9
Avgifter.....	9

Bilaga – Avgifter för färdtjänst och riksfärdtjänst

Sammanfattning

Färdtjänst är till för personer med funktionshinder som bedöms vara bestående i minst tre månader och gör att den sökande har betydande svårigheter att förflytta sig på egen hand eller resa med kollektivtrafik, till exempel buss eller tåg. Ansökan om tillstånd för färdtjänst prövas av kommunen där man är folkbokförd.

Riksfärdtjänst är en transport som sträcker sig över en eller flera kommungränser och kan beviljas för längre resor, exempelvis för att besöka släkt och vänner. Till skillnad mot färdtjänsten tilldelas inget generellt tillstånd för riksfärdtjänst, utan tillstånd måste sökas för varje enskild resa. Ansökan går till på samma sätt som färdtjänst, skillnaden är att funktionsnedsättningen ska vara bestående minst sex månader.

Färdtjänst

Enligt lag (SFS 1997:736) om färdtjänst har folkbokföringskommunen ansvar att anordna färdtjänst för kommuninvånare. Färdtjänst är en kompletterande kollektiv transportform, som efter behovsprövning är tillgänglig för personer som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig själv på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.

Färdtjänst kan anordnas inom kommun och, om det finns särskilda skäl, mellan kommunen och en annan kommun. Resor med färdtjänst ska i likhet med den allmänna kollektivtrafiken i största mån samordnas. Avsaknad av allmänna kommunikationer eller att de går på tider som inte passar resenären är inte något skäl att bevilja tillstånd till färdtjänst. Hög ålder i sig är inte ett kriterium för att färdtjänst skall erhållas.

Kommunen ansvarar för färdtjänst (anropsstyrd trafik) och kan efter beslut överlåta sina uppgifter till annan trafik huvudman. Lysekils kommun har genom avtal gett Västtrafik i uppdrag att upphandla och samordna den anropsstyrda trafiken avseende färdtjänst.

De grundläggande kriterier för färdtjänst är:

- Att sökanden ska vara folkbokförd inom Lysekils kommun
- Att sökanden har ett funktionshinder som bedöms varaktigt i minst tre månader som gör att den sökande har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller resa med allmänna kommunikationsmedel.
- Prövning av färdtjänst för barn och unga under 18 år ska göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionsnedsättning (SFS 1997:736). För personer under 18 år ska ansökan göras av vårdnadshavare/förmyndare.

Ansökan om tillstånd

Ansökan skickas in via e-tjänster på kommunens hemsida eller lämnas till kontaktcenter i kommunhuset. Ansökan kan behöva kompletteras med aktuellt utlåtande som styrker funktionshindret. Utlåtandet kan skrivas av läkare, arbetsterapeut, sjukgymnast eller annan med specialistkompetens.

Den som söker färdtjänst ansvarar själv för att skaffa och bekosta utlåtandet. Ett utlåtande i sig är inte tillräckligt för att få ett färdtjänstillstånd. Däremot utgör utlåtandet en del av beslutsunderlaget.

Färdtjänstillstånd kan förenas med särskilda föreskrifter som är individuella. Det kan till exempel gälla typ av fordon, placering i fordonet, ensamåkning, ledsagare eller ledarhund. Färdtjänst kan beviljas till och från allmänna kommunikationer för person som har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand och som därigenom har svårt att ta sig till och från hållplats eller station, men som kan resa med buss eller tåg.

Handläggning av ett ärende sker enligt bestämmelserna i förvaltningslag (2017: 900) och lag (1997:736) om färdtjänst tillsammans med kommunens kompletterande riktlinjer. Utredningstiden är fyra veckor och tiden räknas utifrån när en fullständig ansökan inkommit. Beslut ska meddelas skriftligt. Beslut med avslag/delavslag ska innehålla skäl för avslaget och information om hur beslutet kan överklagas.

Färdtjänst är avsedd för enskilda personers privatresor och får ej användas för följande typ av resor:

- Tjänsteresor
- Resor inom socialtjänsten, till exempel utflykter och liknande resor som arrangeras som gruppresor för funktionsnedsatta eller äldre personer i ett boende.
- Resor inom skolan, till exempel skolresor, resor i samband med studiebesök, badresor med mera Det samma gäller inom förskole- och fritidshemsverksamheten.
- Resor inom verksamhet som bedrivs av regionen, till exempel resor som arrangeras för personer på sjukvårdsinrättningar, resor inom regionen bedrivna skolor etcetera
- Resor inom en verksamhet som staten är huvudman för, till exempel institutioner som drivs av staten.
- Resor inom privat drivna verksamheter, till exempel privata skolor, barnomsorg i privat regi, privata företag, stiftelser eller dylikt som bedriver sjukvård, äldreomsorg med mera
- Resor som av någon annan anledning ska bekostas av det allmänna (dvs. staten, regionen eller annan kommunal verksamhet) till exempel sjukresor, skolskjuts, ambulanstransporter, resor i samband med arbetslivsinriktad rehabilitering eller andra resor som ska bekostas av Försäkringskassan.

Överklagan av ett beslut

Den som får avslag på sin ansökan om färdtjänst kan överklaga beslutet till Förvaltningsrätten. Varje beslut om avslag innehåller information om hur beslutet kan överklagas. Överklagandet skall vara skriftligt och ha inkommit till Lysekils kommun inom tre veckor från det att sökanden tog del av beslutet.

Återkallelse

Återkallelse av tillstånd kan bli aktuellt om tillståndshavaren genom förändringar i hälsotillstånd eller av andra skäl inte längre uppfyller kriterierna för att få färdtjänst. Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelse av de föreskrifter eller villkor som gäller för färdtjänsten. Orsaken kan vara att beställaren uteblir upprepade gånger, att färdtjänstberättigad låter obehöriga nyttja färdtjänst, hot om våld, vållande av obehag för medpassagera/föraren eller att färdtjänstberättigad skadar fordonet.

Giltighetstid

Färdtjänsttillståndet meddelas för viss tid eller tills vidare. Beslut ska delges skriftligt och innehålla giltighetstid samt vilket färdtjänst sätt som gäller. Om behovet av färdtjänst förändras under tiden är det resenärens skyldighet att kontakta kommunens färdtjänsthandläggare. Om tillståndshavare folkbokfört sig i annan kommun upphör färdtjänsttillståndet att gälla. För personer med omfattande och bestående funktionshinder och för personer med mycket hög ålder kan färdtjänst beviljas tills vidare.

Antal resor och avstånd

Den färdtjänstberättigade får oavsett tid på dygnet åka ett obegränsat antal resor inom färdtjänstområdet. Tillståndet gäller för färdtjänstresor inom Västra Götalandsregionen. Antalet färdtjänstresor är inte begränsat generellt. Ett enskilt färdtjänsttillstånd kan dock efter individuell prövning förenas med föreskrifter om hur många resor tillståndet omfattar.

Beställning/avbokning av resa

Beställning och avbokning av resa sker hos Västtrafik. Färdtjänstfordonet gör inga stopp under färdtjänstresans gång och väntar inte medan ärenden uträttas. Resor sker till bestämt resmål och inte via annan adress.

Färdtjänstresor samordnas och samåkning sker. Resväg och restid kan alltså därmed förlängas jämfört med om resan sker kortaste vägen. Det är dock tillgång och efterfrågan av fordon som styr vilken tid resenären erbjuds resa. I speciella fall kan tillstånd till ensamåkning beviljas med hänsyn till resenärens funktionshinder. Läkarintyg bör då begäras.

Avbeställning av resa som inte blir av ska göras i så god tid som möjligt innan resan skulle påbörjas. I de fall en resa inte har avbokats minst en timme före den planerade resan eller på annat sätt inte fullföljts av tillståndshavaren kommer denne att, om giltigt skäl inte finns, debiteras enligt gällande taxa.

Ledsagare eller medresenär

Ledsagare kan beviljas om personens funktionsnedsättning medför behov av hjälp för att genomföra själva resan. Vid bedömning av behovet av ledsagare inräknas den service som föraren normalt ger i direkt anslutning till fordonet. Behovet av hjälp ska vara knutet till själva resan. Behov av hjälp enbart på resmålet berättigar inte till ledsagare. Ledsagare får inte själv vara färdtjänstberättigad.

Tillstånd till ledsagare för den färdtjänstberättigade innebär ingen skyldighet för kommunen att tillhandahålla person för ledsagning. Ledsagare medföljer kostnadsfritt och måste stiga på och av på samma adress som den färdtjänstberättigade. Om en tillståndshavare inte kan genomföra en resa med en ledsagare kan tillstånd för ytterligare ledsagare beviljas.

Färdtjänstresenär får ta med sig en medresenär eller det antal personer som ryms i det fordon som den färdtjänstberättigade är legitimerad för. Medresenären ska påbörja och avsluta resan på samma plats som den färdtjänstberättigade och betalar samma avgift som den färdtjänstberättigade. Medresenär får inte orsaka extra service av chauffören och har inte heller rätt till viss placering i fordonet.

Hjälpmedel

Förflyttningshjälpmedel såsom rollator eller rullstol får medföras vid resa. Klarar man inte att förflytta sig från rullstol till bilsäte med stöd av förare eller eventuell ledsagare, utan måste färdas sittande i rullstol, som ska vara godkänd att sitta i under resa, föreligger rätt till specialfordon.

Gånghjälpmedel som inte behövs under själva resan, utan som resenären behöver på resmålet får tas med om de inte föranleder behov av annan fordonstyp än vad som krävs för att färdtjänstresan ska kunna genomföras. Hjälpmedel ska kunna förankras och hanteras på ett trafiksäkert sätt. Promenadscooter, elmoped och liknande förflyttningshjälpmedel som har styre är inte godkända att sitta på under färd och får ej tas med vid färdtjänstresa.

Service vid resa

Chauffören kan hjälpa resenären att stiga i och ur färdtjänstfordonet, hjälpa till med säkerhetsbälte, bagage och förflyttningshjälpmedel som behövs för resans genomförande samt hjälp till och från dörr i markplan eller motsvarande.

Om resenären behöver särskild service, till exempel om inte ledsagare beviljats, ledsagning mellan bostaden/fordon/ besöksplats, ska detta uppdrag vara inskrivet i kundtillståndet av färdtjänsthandläggaren.

Efter individuell prövning kan färdtjänstillståndet även innehålla rätt att:

- Få hjälp att förflytta sig mellan invändig trappa och egen bostad i flerbostadshus med trappklättrare. Gäller ej i egen bostad eller utomhus. Transportören beslutar om trappklättring kan utföras på ett säkert sätt. Beslut gäller maximalt 6 månader.
- Resa med speciellt anpassat fordon om funktionsnedsättningens art medför att resenären inte kan förflytta sig in i en personbil, och därmed inte kan genomföra en resa med färdtjänst på annat sätt än sittande i utprovad/ordinerad rullstol/elrullstol.
- Scooter är inte tillåten under färd med specialfordon.

Manuell bärhjälp samt liggande transporter erbjuds inte under färdtjänstresor.

Bagage

Bagage får tas med i den utsträckning som är normalt att ha med på buss, det vill säga i storleksordning som två handbagage av mindre art alternativt en liten resväska utöver det förflyttningshjälpmedel som behövs för resans genomförande. Vid behov hjälper chauffören till med bagaget från avhämtningsadressens entré och till fordonet och från fordonet till resmålets entré.

Hund/husdjur

Ledar- och assistanshund får utan kostnad medfölja den färdtjänstberättigade. Sällskapsdjur får inte tas med vid färdtjänstresa.

Riksfärdtjänst

De grundläggande förutsättningarna för rätten till riksfärdtjänst anges i Lag (SFS 1997:735) om Riksfärdtjänst. Varje kommun har rätt att utforma sina egna riktlinjer så länge de inte strider mot lagen.

Enligt lag om riksfärdtjänst har folkbokföringskommunen skyldighet att pröva frågor om tillstånd och lämna ersättning för kostnader utöver normala reskostnader till dem, som på grund av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt. Riksfärdtjänsten får anlitas av den som efter ansökan har fått tillstånd till det.

Grundläggande kriterier för riksfärdtjänst är:

- Att sökanden skall vara folkbokförd inom Lysekils kommun
- Att resan med allmänna kommunikationer till följd av den sökandes funktionshinder måste göras på ett särskilt kostsamt sätt eller inte kan göras utan ledsagare
- Ändamålet för resan är rekreation eller fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet
- Resan göra inom Sverige från en kommun till en annan kommun
- Resan görs med allmänna kommunikationer, taxi, eller med ett för ändamålet särskilt anpassat fordon
- Resan inte av någon annan anledning bekostas av det allmänna.
- Funktionshindret måste bedömas bestå mer än 6 månader och ska på begäran kunna styrkas med läkarintyg eller särskild utredning.
- Om sökanden är under 18 år skall prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder (SFS 2006:1115).

Riksfärdtjänst är avsedd för enskilda personers privatresor. Ändamålet ska vara rekreation, fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet.

Det innebär att riksfärdtjänst inte beviljas för följande typ av resor:

- Resor för färdtjänstberättigad som i sin helhet kan ske med färdtjänst
- Resor vars ändamål är arbete, utbildning eller medicinsk vård eller behandling
- Tjänsteresor
- Resor inom socialtjänsten, till exempel utflykter och liknande resor som arrangeras som gruppresor för funktionsnedsatta eller äldre personer i ett boende.
- Resor inom skolan, till exempel skolresor, resor i samband med studiebesök, badresor med mera Detsamma gäller inom förskole- och fritidshemsverksamheten.
- Resor som av någon annan anledning ska bekostas av det allmänna (dvs. staten, regionen eller annan kommunal verksamhet), till exempel sjukresor, skolskjuts, ambulanstransporter resor i samband med arbetslivsriktad rehabilitering eller andra resor som Försäkringskassan ska bekosta.

Ansökan om tillstånd

Beslut om riksfärdtjänst fattas av färdtjänsthandläggare på delegation och omfattar vilket färdstätt som får användas. Beslut om riksfärdtjänst kan överklagas till förvaltningsdomstol.

Vid ansökan om riksfärdtjänst ska ansökan inkomma till färdtjänsthandläggaren senast 14 dagar innan önskad avresa. Tillstånd till riksfärdtjänst beviljas per resa. Om särskilda skäl föreligger, kan tillstånd för ett visst antal resor med samma ändamål och till samma resmål beviljas. I samband med storhelger ska ansökan vara inkommen tidigare än en månad före önskad avresa för att säkerställa resan. Ansökan om riksfärdtjänst ska snabbbehandlas om resan är av akut karaktär och om resbehovet inte har kunnat förutses, till exempel i samband med begravning eller nära anhörigs sjukdom.

Resor med riksfärdtjänst ska göras med billigast genomförbara färdmedel som den riksfärdtjänstberättigade klarar av. Vid prövning av färdmedel skall utgångspunkten alltid vara vad som är ett normalt färdstätt om man inte har någon funktionsnedsättning. Den omständigheten att det saknas allmänna kommunikationer till den plats eller vid den tidpunkt man önskar resa är i sig inget skäl för att bevilja riksfärdtjänst.

Ersättning för resor med privatbil, hyrbil eller liknande medges ej. Detta innebär att resa med riksfärdtjänst ska ske i första hand med allmänna kommunikationer, det vill säga med tåg, buss eller flyg. I andra hand genom en kombination av allmänna kommunikationer i kombination med personbil eller specialfordon. I tredje hand används enbart personbil eller specialfordon.

Ändamålet

Ändamålet med resan ska vara rekreation, fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet. Med enskild angelägenhet avses en resa av privat karaktär som är en personlig angelägenhet för den enskilde och som inte har anknytning till arbete, utbildning eller medicinsk vård eller behandling. Ändamålet med resan ska anges vid ansökan.

Överklagan av ett beslut

Om den sökande är missnöjd med beslutet kan det överklagas till förvaltningsrätten, som gör en prövning av ärendet. Vid avslag och delavslag skickas informationen om hur man överklagar tillsammans med beslutet. Överklagandet ska skickas till Kommunstyrelsen inom tre veckor från det att den sökande fick ta del av beslutet.

Ledsagare eller medresenär

Person som måste ha hjälp av någon annan person för att kunna genomföra en riksfärdtjänstresa, kan efter ansökan beviljas ledsagare. Ledsagaren ska kunna tillgodose den riksfärdtjänstberättigades behov av hjälp under resan. Behovet av hjälp ska vara knutet till själva resan. Behov av hjälp enbart på resmålet eller innan resan ger inte rätt till ledsagare. Ledsagaren ska påbörja och avsluta resan på samma plats som riksfärdtjänstresenären. Det åligger tillståndshavaren att själv skaffa ledsagare.

Vid beviljad resa med personbil eller specialfordon får tillståndsinnehavaren ta med sig en medresenär eller det antal personer som ryms i det fordon som den riksfärdtjänstberättigade är legitimerad för. Medresenären ska påbörja och avsluta resan på samma plats som den riksfärdtjänstberättigade och betalar samma avgift som den riksfärdtjänstberättigade. Medresenär får inte orsaka extra service av chauffören och har inte heller rätt till viss placering i fordonet. Medresande barn betalar taxa enligt gällande förordning (SFS 1993:1148). Vid riksfärdtjänstresa med allmänna kommunikationer bokar och betalar eventuell medresenär, oavsett ålder, hela sin reskostnad samt eventuell bokningsavgift.

Resebeställning/avbokning

Det åligger tillståndsinnehavaren att själv boka sin resa hos Riksfärdtjänsten Sverige AB senast fem vardagar innan resan. Undantag gäller för jul- och nyårsresor som bör beställas senast 15:e november. Den transportör som anlitas för din resa tar sedan kontakt med tillståndsinnehavaren senast två dagar före den beställda resan. Avbokning skall ske till Riksfärdtjänsten Sverige AB senaste dagen före avresan.

Service vid resa

Vid riksfärdtjänstresa beviljad med allmänna kommunikationer ingår den service som aktuellt reseföretag erbjuder.

Bagage

Vid resa med allmänna kommunikationer får bagage medföras enligt trafikföretagens bestämmelser. Vid resa med personbil eller specialfordon gäller att bagage får tas med i den utsträckning som är normalt vid längre resa, det vill säga i storleksordning ett handbagage och en resväska utöver det förflyttningshjälpmedel som behövs för resans genomförande.

Avgifter

Resenären ska betala en egenavgift enligt den förordning som beslutats av regeringen SFS 1993:1148. Läs mer i bilaga Avgifter för färdtjänst och riksfärdtjänst. Läs mer i bilaga Avgifter för färdtjänst och riksfärdtjänst.

Postadress: **453 80 LYSEKIL** Besöksadress **Kommunhuset, Kungsgatan 44**

Tel: **0523-61 30 00**

E-post kommun@lysekil.se

Webbplats: lysekil.se

Avgifter färdtjänst

Kommunfullmäktige beslutar om alla avgifter inom färdtjänsten.

Årlig uppräknning görs med följsamhet till den allmänna kollektivtrafikens prisjusteringar inom Västra Götaland. Prisjusteringen ska göras på startavgift samt kilometerpris. Denna justering gäller resor med färdtjänst samt resor inom annan kommun.

För egenavgift för resor med färdtjänst gäller för Lysekil kommun:

- Avståndsbase rad egenavgift gäller för resor med färdtjänst. Egenavgiften baseras på en startavgift de första 10 kilometrarna och därefter per kilometer. Avståndsbase rad egenavgift gäller dygnet runt och alla som innehar färdtjänsttillstånd i Lysekil kommun såsom färdtjänstresor, arbetsresor, omsorgresor samt ungdomsresor.
- Enkelresa för demenssjukas resa till och från biståndsbedömd dagverksamhet, så kallade omsorgsresor, till 50 procent av färdtjänsttaxan för enkelresa.
- Egenavgiften gäller för resor till/från Lysekils kommun samt mellan och inom samtliga kommuner inom Västra Götaland.
- För tillfälliga resor inom annan kommun, utanför Västra Götaland, är egenavgiften base rad på en startavgift de första 10 kilometrarna och därefter per kilometer. Den enskilde ersätts i efterhand, mot uppvisande av kvitto med summa överstigande egenavgiften. Ansökan ska ske till handläggare i hemkommunen före planerad resa.

Avgifter riksfärdtjänst

Resenären ska betala en egenavgift enligt den förordning som beslutats av regeringen SFS 1993:1148. Egenavgiften baseras på vä gavstånd, motsvarande biljettpris på en tågresa i andra klass. Vid behov av anslutningsresa och resenären har färdtjänsttillstånd använts ordinarie avgift för färdtjänstresa. Har resenären inget färdtjänsttillstånd, eller om färdtjänsten av någon anledning inte kan användas för anslutningsresor, så ingår anslutningsresorna i riksfärdtjänstresan och avgiften för riksfärdtjänstresan.

Medresenär betalar ordinarie biljettpris vid resa med tåg eller flyg. Vid resa med personbil eller specialfordon betalar medresenären samma avgift som den som är beviljad riksfärdtjänst.